

РЕШЕНИЕ

№ 8197

гр. София, 28.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 52 състав,
в публично заседание на 13.12.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Силвия Димитрова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **6725** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. АПК, вр.чл.8, ал.4 от Наредба за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места.

Образувано е на основание изпратена от Район „Витоша“ – СО жалба от М. Ц. Б. от [населено място] против Заповед №РВТ23-РД56-227/18.05.2023 г. на Кмета на Район „Витоша“ – СО, с която, на оспорващата М. Ц. Б. от [населено място], в качеството ѝ на майка на детето Ц. А. Б. е отказано изплащането на компенсация по реда на Наредба за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места /Наредбата/. В жалбата се твърди, че оспорената заповед е неправилна и необоснована, издадена в нарушение на материалния и процесуалния закон и в същата липсва подробна мотивация относно отказа. Твърди се, че погрешно е прието, че на 01.11.2022 г. детето е било отписано от детска градина №124 „Б.“ по желание на родителите. Последните са били принудени да сторят това поради опасност за живота и здравето му, доводи за което се съдържат в подадената от тях жалба от 15.12.2022 г. до Столична община и Писмо от 06.01.2023 г. на Директора на Дирекция „Образование“. Вследствие на принудителното отписване от ДГ №124 родителите са записали детето в ЧДГ

„Детска мечта“ ЕООД съгласно Договор за обучение от 31.10.2022 г., като са заплащали месечна такса в размер на по 980 лева. Предвид това оспорващата счита, че са били налице предпоставките на чл.3, ал.1 от Наредбата и има право на средства за компенсиране. По така изложениите съображения, поддържани и в съдебно заседание от процесуалния представител адв. Г. М. от САК, се иска отмяна на оспорения акт и вместо него да се постанови друг, с който да се постанови на оспорващата да бъде изплатено обезщетение за посочения от нея период и в размер, съобразно подаденото от нея заявление и доказателства. Претендира се присъждане на разноски по списък в размер на внесена държавна такса от 30 лева.

Ответникът Кмета на Район „Витоша“ – СО, чрез процесуалния си представител Р. А.-М. в представено становище по жалбата и в съдебно заседание оспорва същата с доводи за нейната неоснователност. Твърди, че оспораната заповед е законсъобразна, тъй като не са били налице предпоставките на чл.3 от Наредбата. Претендира присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение.

По делото са събрани писмени доказателства. Приложена е в заверено копие административната преписка.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и твърденията на страните, приема за установено следното:

Не е спорно между страните, че оспорващата е майка на детето Ц. А. Б., родено на 14.09.2019 г., което е с настоящ адрес в Район „Витоша“ – СО. Не е спорно също, че детето е било класирано за учебната 2022/2023 г. в ДГ №124 „Б.“ на 12.05.2022 г. и е посещавало същата до 17 октомври 2023 г., като от 01.11.2023 г. е било отписано от тази ДГ по молба на родителите. Причините за отписване на детето от тази ДГ са изложени от родителите в подадена от тях жалба до СО, в която е описано, че на 17.10.2022 г. когато бащата отишъл да вземе детето от детската градина го открил на метри от входа, оставено без надзор и напуснало пределите на градината. Посоченото от родителите в жалбата е потвърдено при извършената от експерти на СО проверка и е отразено в писмото – отговор до родителите.

Оспорващата не твърди след отписване на детето от ДГ №124 същото да е кандидатствало за прием в друга държавна или общинска детска градина.

Видно от представените доказателства, с договор от 31.10.2022 г., считано от 02.11.2022 г. същото е записано в частна детска градина „Детска мечта“ ЕООД.

От приложените към административната преписка доказателства се установява, че на 31.01.2023 г. оспорващата е депозирала в Район „Витоша“ – СО заявление по чл.8, ал.1 от Наредбата за изплащане на компенсации за извършени от нея разходи за обучението и отглеждането на дъщеря й Ц. А. Б. за учебната 2022/2023 година. На същата дата е подала и искане по чл.9, ал.1 от Наредбата за изплащане на компенсации за извършените от нея разходи за обучение и отглеждане на дете, в което не са изрично посочени месеците, за които се претендира. Към заявлението и искането са приложени договора за обучение с Частна детска градина „Детска мечта“ и декларация, че не получава подпомагане на друго основание от държавния бюджет или за сметка на оперативни програми средства за подпомагане на обучението или отглеждането на детето. По така подадените заявление и искане не е налице произнасяне. Искане по чл.9, ал.1 за учебната 2022/2023 г. е подадено от оспорващата и на 03.05.2023 г., в което се претендира изплащане на компенсации за м. март и м. април 2023 г. Към същото са приложени фактури за извършени разходи за м. март и м.

април 2023 г. за платени такси на Частна детска градина „Детска мечта“.

На проведено на 18.05.2023 г. заседание на Комисия, назначена със Заповед №РТВ23-РД56-68/18.01.2023 г. на Кмета на Район „Витоша“ със задача да разгледа подадените заявления от родителите на неприети деца в държавни и общински детски градини или училища поради липса на свободни места и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждане и обучение на децата, е разгледано подадено заявление от М. Ц. Б. в качеството ѝ на родител на детето Ц. А. Б., описано с №РТВ23-ВУ51-27/1/ от 03.05.2023 г. След извършена проверка Комисията е установила, че детето не отговаря на едновременно изпълнение на условията по чл.3, ал.1 от Наредбата, защото от справката в ИСОДЗ е установено, че е било класирано за учебната 2022/2023 г. в ДГ №124 „Б.“ на 12.05.2022 г., като е отбелязано в системата, че на 01.11.2023 г. е отписано по желание на родителите. Предвид това е предложено на Кмета на Район „Витоша“ да издаде заповед за отказ за изплащане на средства за компенсиране на разходите. На същата дата е издадена оспорената в настоящото производство заповед с мотиви, идентични с тази на Комисията. В същата е посочено, че Кмета се е произнесъл по Преписка №РВТ23-ВУ51-27/1/ от 02.03.2023 г. по заявление на М. Ц. Б. в качеството ѝ на родител на детето Ц. А. Б.. Като правни основания за издаване на заповедта са посочени разпоредбите на чл.46, ал.1, т.11 и т.12 ЗМСМА и чл.10 от Наредбата, във връзка с предоставените правомощия със Заповед №СОА21-РД09-414/16.03.2021 г. на Кмета на СО. Видно от отразеното на самата заповед, същата е получена на ръка от оспорващия на 16.06.2023 г.

За установяване компетентността на издателя на процесната заповед е представена Заповед №СОА21-РД09-414/16.03.2021 г. на Кмета на СО, с която на кметовете на райони в СО са делегирани правомощия по Наредбата. За установяване компетентността на Комисията е представена Заповед №РТВ23-РД56-68/18.01.2023 г. на Кмета на Район „Витоша“.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи: Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА като подадена от надлежна страна, чиито законни интереси непосредствено се засягат от процесния акт, срещу подлежащ на съдебен контрол административен акт и в срок. Установи се, че оспорващата е получила заповедта на 16.06.2023 г., а жалбата е подадена на 30.06.2023 г.

Разгледана по същество жалбата е и ОСНОВАТЕЛНА, но не по изложените в нея съображения.

Съгласно изричната разпоредба на чл.168, ал.1 АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен, въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт, на всички основания по чл. 146 АПК, като съгласно ал.2 на същия член съдът обявява нищожността на акта, дори да липсва искане за това.

Възможността за предоставяне на средства на родители, чиито деца не са приети в държавна или общинска детска градина е предвидена в Закона за предучилищното и училищното възпитание /ЗПУО/ и издадената въз основа на него Наредба в тази насока.

Така съгласно чл.283, ал.12 от Закона за предучилищното и училищното възпитание /ЗПУО/, държавата предоставя средства на родителите на деца от тригодишна възраст до постъпването им в първи клас за компенсиране на разходите, пряко свързани с

отглеждането и обучението им, когато детето не е прието за съответната учебна година поради липса на свободни места за целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище, за които е кандидатствало, и не е предложено от общината по местоживееене на детето друго равностойно място в общинска детска градина или училище. Според ал.15 на посочената разпоредба, условията и редът за предоставяне и изплащане на средствата по ал.12 се определят с наредба на Министерския съвет.

В изпълнение на посочената разпоредба с ПМС №76/05.03.2021 г. е приета Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места, обн.ДВ, бр.20/09.03.2021 г.

Съгласно чл.3, ал.1 от Наредбата родителите имат право да получат средства за компенсиране на разходите им, пряко свързани с отглеждането и обучението на децата им, ако едновременно са изпълнени посочените в тази разпоредба условия.

В Раздел III от Наредбата е регламентиран редът за изплащане на средствата за компенсиране на разходите. Според чл.8 родителите, които желаят да получават компенсиране при условията и по реда на тази наредба за извършваните от тях разходи, пряко свързани с обучението и отглеждането на децата им, за всяка учебна година подават заявление по образец съгласно приложение №1 в общината по настоящия адрес на детето. Заявлението се подава в срок до 5 ноември - за получаване на компенсации за цялата учебна година и в срок до 5-о число на месеците от декември до юли следващата календарна година - за получаване на компенсации от месеца, следващ месеца на подаване на заявлението.

Според ал.3 на същата разпоредба общината извършва проверка за наличието на условията на чл.3 към датата на подаване на заявлението и уведомява родителите, които имат право да получават компенсиране на разходите. Когато не са налице условията по чл.3, кметът на общината издава мотивиран отказ за компенсиране на разходите, който може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс – ал.4.

За изплащане на компенсации родителите по чл.8, ал.3 /тези, които са подали заявление и според общината имат право на компенсации/ подават искане в общината по настоящия адрес на детето /чл.9, ал.1 от Наредбата/ в посочените срокове. С искането родителят декларира, че към момента на подаването му са изпълнени изискванията на чл.3, ал.1, т.6, както и предпочитания от него начин за изплащане на компенсациите - по касов или безкасов път, със съответната информация за банковата сметка /ал.2 и ал.3 на чл.9 от Наредбата/. Общината проверява дали са налице изискванията на чл.3, ал.1, т.2, 4 и 6, извършва проверка на подадените документи съгласно изискванията на чл.4 - 8 и на допустимостта на разходите – чл.10, ал.1. Кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице със заповед определя размера на компенсацията за допустимите разходи за съответния период или мотивирано отказва изплащането на компенсация за недопустимите разходи – ал.2. Размерът на компенсацията за допустимите разходи се определя за всеки месец поотделно на базата на действително извършените от родителя месечни разходи, удостоверени с документите по чл.5, 6 и 7, но не повече от размера по чл.2, ал.1.

При така очертаната законодателна уредба следва извода, че за да възникне правото на компенсиране на разходите и същите да бъдат компенсирани се издават два акта –

по чл.8 от Наредбата, с който се признава правото на компенсиране на разходите и по чл.10, ал.2 от Наредбата – с който се определя конкретния размер на дължимите средства.

В процесния случай, макар да е посочено в оспорената заповед, че е издадена на основание чл.10 от Наредбата, съдът приема, че същата е с правно основание чл.8, ал.4 от същата. До този извод се стига предвид мотивите за отказ, а именно липса на кумулативно предвидените в чл.3 от Наредбата предпоставки, които се проверяват именно в производство по издаване на акт по чл.8 от Наредбата. Освен това не е налице положителен акт по чл.8 от Наредбата, за да могат да се определят дължими следства по чл.10. Предвид това и с оглед посочените фактическо основание, правното основание за постановяване на отказа е разпоредбата на чл.8, ал.4 от Наредбата. Според нея, както се посочи по-горе, когато не са налице условията по чл.3, кметът на общината издава мотивиран отказ за компенсиране на разходите, който може да се обжалва по реда на АПК.

Съдът приема, че Кмета на Район „Витоша“ – СО не е компетентен да издава такъв акт, доколкото в разпоредбата на чл.8, ал.4 от Наредбата не е предвидена възможност за делегиране на това правомощие. Анализът на разпоредбите на чл. 8 и чл.10 от Наредбата показва, че на първо място се преценява дали са налице условията на чл.3 за компенсиране на разходите за съответната учебна година. Ако не са налице условията за това, кметът на общината издава мотивиран отказ за компенсиране на разходите. В случаите, когато са налице условията за компенсиране на разходите за съответната учебна година общината уведомява по чл. 8, ал. 3 от Наредбата родителите, които имат право да получават компенсиране на разходите. За изплащане на компенсации родителите по чл.8, ал.3 от Наредбата подават искане в общината по настоящия адрес на детето в срокове определени в чл.9, ал.2 от Наредбата, като към искането се прилагат документи по чл.5, 6 или 7 от Наредбата. Общината проверява по чл.10, ал.1 от Наредбата дали са налице изискванията на чл.3, ал.1, т.2, 4 и 6 от Наредбата, извършва проверка на подадените документи, съгласно изискванията на чл.4 – чл.8 от Наредбата и на допустимостта на разходите. Кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице със заповед определя размера на компенсацията за допустимите разходи за съответния период или мотивирано отказва изплащането на компенсация за недопустимите разходи. Следователно преценката дали родителят/родителите имат право да получат компенсиране на разходите за съответната учебна година е в правомощията само на кмета на общината, а преценката дали разходите са допустими за съответния период, е в правомощията на кмета на общината или на упълномощено от него лице. В този смисъл е Решение №5467/25.05.2023 г., постановено по адм. д. № 7719 / 2022 г. на ВАС.

Дори да се приеме, че придобитата на основание Наредбата компетентност на кмета на общината по чл.8 от Наредбата може да бъде прехвърлена върху друг орган с допустимо правно средство, а именно с изричен правен акт, издадена на основание чл.44, ал.1, т.1, т.8, т.9 и ал.2 ЗМСМА, както е прието в Решение № 2718 от 15.03.2023 г., постановено по адм. д. № 7277 / 2022 г. на ВАС, то в случая такъв акт за делегация не е налице. Този извод се потвърждава от представената по делото Заповед № СОА21-РД09-414/16.03.2021 г. на Кмета на СО, на която се е позовавал ответникът при издаване на процесния акт. Видно от съдържанието на същата, делегираните с тази заповед правомощия са във връзка с

предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите на родителите по реда на Наредбата и по-специално с нея на Кметовете на райони в СО се възлага правомощието да издават заповеди, с които да определят размера на компенсацията за допустимите разходи за съответния период, да постановяват мотивиран отказ за изплащане на компенсацията за недопустимите разходи, както и да прекратяват изплащането на компенсациите при наличие на съответните предпоставки в Наредбата. Следователно, възложените със заповедта от Кмета на СО на Кметовете на райони в СО правомощия попадат изцяло в хипотезата на чл.10, ал.2 от Наредбата, в която е нормативно закрепена възможността за делегиране на съответните правомощия. В тази заповед не е предвидена възможност по отношение издаването на мотивиран отказ за компенсиране на разходите на основание чл.8, ал.4 от Наредбата. Отказът за компенсиране на разходите в настоящия случай е обоснован с разпоредбата на чл.3, ал.1, т.1, като органът е счел за неизпълнено визираното в тази разпоредба условие. Следователно административният акт, като издаден по приложение на чл.8, ал.4 от Наредбата, която предвижда, че когато не са налице условията по чл. 3, кметът на общината издава мотивиран отказ за компенсиране на разходите, от кмета на района, на когото не са делегирани изрично правомощия да издава такива актове, се явява нищожен, като издаден от некомпетентен орган.

Предвид изложеното процесната заповед следва да бъде обявена за нищожна, като заявлението на оспорващата следва да бъде изпратено за произнасяне по него на компетентния административен орган – Кмета на Столична община.

При този изход на спора основателна се явява претенцията на оспорващата за присъждане на разноски. Такива се претендират за внесена държавна такса в размер на 30 лева по представен списак. Оспорващата е направила разноски за внесена държавна такса от 10 лева за настоящото производство и 30 лева за производството през ВАС. Доколкото обаче се претендират само 30 лева, съдът не може да присъди повече от поисканото. Предвид това ЮЛ, чийто орган е издал нищожния акт, а именно Столична община, следва да бъде осъдена да ѝ заплати сума в размер на 30 лева на основание чл.143, ал.1 АПК.

Водим от гореизложеното и на основание чл.172, ал.2 и чл.173, ал.2 АПК, Административен съд – София-град, Второ отделение, 52 състав

Р Е Ш И :

ОБЯВЯВА НИЩОЖНОСТТА на Заповед №РВТ23-РД56-227/18.05.2023 г. на Кмета на Район „Витоша“ – СО, с която, на М. Ц. Б. от [населено място], в качеството ѝ на майка на детето Ц. А. Б. е отказано изплащането на компенсация по реда на Наредба за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места.

ИЗПРАЩА Преписка №РВТ23-ВУ51-27/1/ от 30.01.2023 г. по описа на Район „Витоша“ – СО на Кмета на Столична община за произнасяне по заявлението на М. Ц. Б. по чл.8, ал.1 от Наредбата за изплащане на компенсации за извършени от него разходи за обучението и отглеждането на дъщеря й Ц. А. Б. за учебната 2022/2023 година.

ОСЪЖДА Столична община да заплати на М. Ц. Б. от [населено място] деловодни разноси в размер на 30 /тридесет/ лева.

Решението подлежи на обжалване пред ВАС в 14-дневен срок от уведомяване на страните, на които на основание чл.138, ал.3 АПК да се изпрати препис от същото.

СЪДИЯ: